

Komentarz do prac

Zeszyt „Postępów Nauk Medycznych”, który Państwo macie w ręku, powstał w wyniku współpracy autorów z kilku ośrodków z Białegostoku, Warszawy i Zabrza. Prace w nim opublikowane związane są z tematem przewodnim numeru: cukrzycą i nefropatią cukrzycową. W komentarzu pominę z uwagi na ograniczenia miejsca prace poglądowe, jednak zachęcam Państwa do ich przeczytania, z nadzieją, że informacje w nich zawarte przydadzą się w codziennej pracy.

W numerze opublikowano 5 prac oryginalnych. W pierwszej z nich grupa autorów z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oceniała czynność nerek u chorych na cukrzycę kierowanych do zabiegów na tętnicach wieńcowych (1). Temat istotny, jako że ryzyko powikłań pozabiegowych u chorych z przewlekłą chorobą nerek (PChN) wzrasta. Jak się okazuje, PChN można rozpoznać w tej grupie chorych nawet u prawie połowy pacjentów. Autorzy wnioskują, że oznaczanie kreatyninemii nie wystarcza do oceny przedzabiegowej, konieczne jest wykonywanie oszacowania filtracji kłębuszkowej (eGFR).

Inna praca, dotycząca jednak podobnej „kardiometabonefrologicznej” tematyki oceniała wpływ implantacji rozrusznika serca na czynność nerek (2). Wyniki pracy wykazują, że procedura ta jest bezpieczna zarówno u chorych na cukrzycę, jak i bez cukrzycy.

Następna praca oryginalna pochodzi również z Białegostoku. Autorzy oceniali (niestety w dość małej grupie chorych) stan uzębienia i przyzębia pacjentów hemodializowanych (3). Stwierdzono, że częstość próchnicy była większa u chorych z cukrzycą niż bez cukrzycy. Ta grupa chorych powinna być zatem obserwowana przez stomatologa i intensywnie leczona (szczególnie jeśli chorzy zgłaszani są do transplantacji nerki).

W kolejnej pracy z Białegostoku oceniano stężenie VAP-1 w surowicy chorych dializowanych otrzewnowo (4). Okazało się, że cukrzyca jest jednym z czynników warunkujących stężenie VAP-1. Na praktyczne wykorzystanie tej informacji jest jednak, jak się wydaje, za wcześnie.

Ostatnia praca, podobnie jak dwie pierwsze, wiążąca kardiologię i diabetologię, oceniała wpływ zaawansowania zmian miażdżycowych (ocenianych przy użyciu zmodyfikowanej skali SYNTAX) i cukrzycy na rokowanie u chorych z ostrym zespołem wieńcowym (5). W pracy wykazano, że wysoki stopień zaawansowania zmian miażdżycowych u chorych na cukrzycę może wpływać na ich rokowanie.

Jak łatwo zauważyć, wszystkie prace są pracami z pogranicza różnych dziedzin medycyny. Takich prac publikowanych jest coraz więcej i stanowi to rodzaj „*signum temporis*”. Z jednej strony bowiem wielu lekarzy zauważa niedosyt całościowego spojrzenia na chorego, z drugiej jednak coraz węższa specjalizacja powoduje, że mamy do czynienia (jako przedmiotem, ale i podmiotem badań naukowych) z chorymi, spełniającymi coraz bardziej zawężone kryteria wyboru do badania. Nie są to już chorzy na cukrzycę, to coraz częściej np. „chorzy na cukrzycę z przewlekłą chorobą nerek w stadium 5, poddawani leczeniu zachowawczemu ostrego zespołu wieńcowego”.

Trend ten jest oczywiście związany z koniecznością szukania odpowiedzi na coraz bardziej konkretne pytania i jest, jak mi się wydaje, trendem dobrym z punktu widzenia EBM. Nie należy jednak zapominać, że takich konkretnych pytań można u danego pacjenta zapewne postawić przynajmniej kilka i dopiero odpowiedź na wszystkie zbliża nas do rozwiązania problemu. Nie zapominajmy też, że sztuka lekarska to coś więcej niż EBM i że rozwiązywanie problemów chorego wymaga właśnie holistycznego, psychologicznego często spojrzenia.

Prof. dr hab. med. Edward Franek

PIŚMIENNICTWO

1. Matys U, Bachórzewska-Gajewska H, Małyшко J et al.: Ocena funkcji nerek u pacjentów z cukrzycą kierowanych na zabiegi przezskórnych interakcji wieńcowych. *Post N Med* 2013; 3: 187-194.
2. Jackowski T, Jackowska A, Bydowski J et al.: Renal function in patients with pacemaker and diabetes. *Post N Med* 2013; 3: 109-115.
3. Wilczyńska-Borowska M, Zbroch E, Małyшко J et al.: Stan uzębienia i przyzębia chorych na cukrzycę pacjentów hemodializowanych z terenu północno-wschodniej Polski. *Post N Med* 2013; 3: 195-200.
4. Koc-Żórawska E, Małyшко J, Małyшко J et al.: VAP-1 u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek oraz cukrzycową chorobą nerek. *Post N Med* 2013; 3: 201-204.
5. Kałuża B, Seweryniak P, Kulawik T et al.: Ocena zaawansowania zmian miażdżycowych w tętnicach wieńcowych w oparciu o zmodyfikowaną skalę SYNTAX u pacjentów z cukrzycą i ostrym zespołem wieńcowym leczonych pierwotną angioplastyką wieńcową a ich rokowanie. *Post N Med* 2013; 3: 209-215.